

Michał MICHAŁKIEWICZ¹, Agata Maria NOWAK¹,
Beata MADRECKA¹, Elżbieta SZELAĞ-WASIELEWSKA²

¹ Instytut Inżynierii Środowiska
Politechnika Poznańska
² Zakład Ochrony Wód
Uniwersytet im. A. Mickiewicza
Poznań

OCENA AKTUALNEGO STANU ZANIECZYSZCZENIA WÓD JEZIORA BUSZEWSKIEGO

CURRENT ASSESSMENT OF WATER POLLUTION OF BUSZEWSKIE LAKE

Research of Buszewskie Lake and its tributaries was carried out in 2008. It included physico-chemical and some selected biological and bacteriological analyses. The main aim of this study was to discuss the current state of water pollution of Buszewskie Lake and to compare the recent results with earlier data. The results of research reveal the strong water contamination which contribute to poor water quality of this lake and progressive process of eutrophication. According to the classification of Kudelska, Cydzik, Soszka (1994) the water of northern part of the lake was classified as water purity class III, while the southern part as having no water purity class. The recent study also shows that Buszewskie Lake is still a reservoir highly susceptible to degradation.

1. Wprowadzenie

Województwo wielkopolskie zwane jest krainą pojezierzy. Na jego obszarze znajdują się 62 jeziora o powierzchni powyżej 100 ha, 58 jezior o powierzchni 51-100 ha oraz 679 o powierzchni do 50 ha. Większość z nich to długie, wąskie jeziora rynnowe, które zostały utworzone przez działalność lodowca i wody potoków. Województwo wielkopolskie w porównaniu z innymi obszarami Polski uchodzi jednakże za najbardziej deficytowe w wodę, przede wszystkim ze względu na niskie sumy opadów atmosferycznych.

Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska okresowo przedstawia zestawienia wyników badań stanu czystości jezior w Polsce. W 2000 roku PIOS zbadał w Polsce 126 jezior. Do I klasy czystości zaliczono wówczas 8 jezior, do II klasy – 46 jezior, do III klasy – 40 jezior, a poza klasą pozostały 32 jeziora, w tym Jezioro Buszewskie, które było wówczas analizowane. Jest to bardzo dobry przykład zbiornika, który został poddany działalności antropogenicznej. Jezioro mogłoby spełniać doskonałą funkcję rekreacyjną, jednak odprowadzane

przez wiele lat ścieki m.in. z Kombinatu Buszewko doprowadziły do nadmiernego zanieczyszczenia jego wód, co wykluczyło jego gospodarcze i turystyczne wykorzystanie. Na podstawie badań zaliczono je do akwenów hipertroficznycych, o pozaklasowym stanie wód.

Celem niniejszej pracy jest omówienie aktualnego stanu zanieczyszczenia Jeziora Buszewskiego na podstawie najnowszych badań fizyko – chemicznych, biologicznych oraz bakteriologicznych wykonanych w cyklu rocznym. W pracy porównano otrzymane wyniki badań z wynikami z lat ubiegłych, określono klasę czystości wody i podatność akwenu na degradację. Zwrócono też uwagę na użytkowanie zbiornika oraz określono wpływ antropopresji na stan wód Jeziora Buszewskiego.

2. Charakterystyka Jeziora Buszewskiego

Jezioro Buszewskie położone jest na wschód od wsi Buszewo, na terenie gminy Pniewy. Jest jeziorem przepływowym, leżącym w dorzeczu Samy – Warty – Odry. Linia brzegowa jest słabo rozwinięta, brzegi są niskie, w znacznej części podmokłe. Dno akwenu jest z brzegu twarde i posiada niewielką ilość osadów dennych. Jezioro posiada jeden 14,0 m głęboczek, a średnia głębokość zbiornika wynosi 4,8 m.

Pełne dane morfometryczne Jeziora Buszewskiego przedstawiono w tabelicy 1 [2, 5].

Tab. 1. Parametry morfometryczne Jeziora Buszewskiego

Tab. 1. Morphometrical parameters of Buszewskie Lake

Parametr	Jednostka	Wartość
Powierzchnia	ha	79,8
Objętość	tys. m ³	3810,7
Głębokość maksymalna	m	14,0
Głębokość średnia	m	4,8
Długość maksymalna	m	1590
Szerokość maksymalna	m	785
Szerokość średnia	m	502
Długość efektywna	m	1590
Szerokość efektywna	m	785
Wskaźnik wydłużenia	-	2,0
Długość linii brzegowej	m	4675
Rozwój linii brzegowej	m/ha	59,0

Jezioro Buszewskie zasilane jest przez trzy cieki odwadniające przyległe grunty rolne:

- ciek bez nazwy, wpływający od strony zachodniej (z Buszewa),
- ciek bez nazwy, wpływający od strony wschodniej (z Buszewka),
- ciek bez nazwy, wpływający od strony północnej.

Natomiast z południowej części jeziora wypływa ciek (odpływ), płynący przez podmokłe tereny (łąki), łączący Jezioro Buszewskie z Jezioro Lubosińskim Północnym.

Od strony północnej (w kierunku wsi Dęborzyce), do Jeziora Buszewskiego przylega hodowlany staw rybny, powstały w wyniku napełnienia wodą zagłębienia terenu po wydobyciu torfu.